

Předkládaná diplomová práce Veroniky Trpákové *„Struktury obyvatelstva okresu Most: historie, současnost a možné varianty budoucího vývoje“* tvoří celkem 82 stran, přičemž textová část se rozkládá na 64 stranách. Práce je členěna do čtyř hlavních kapitol, které jsou doplněny *Úvodem a Závěrem a Přílohou částí*, která by si s ohledem na téma zasloužila určitě větší pozornost.

Téma práce se odvíjí od vlastního prvotního zájmu studentky sledovat demografický vývoj v okrese Most, ze kterého sama pochází. Ke zpracování byla vybrána analýza jednotlivých základních struktur obyvatelstva, přičemž jako datová základna posloužily jednotlivá sčítání lidu na našem území, převážně pak v období 1961–2011. Výhodou pro komparativní srovnání v období po roce 1960 bylo, že územní rozložení okresu Most zůstalo po celé sledované období vymezené stejným způsobem, proto nebylo nutné zpracovávat data za jednotlivé obce, ale stačilo pracovat s daty za okres Most jako takový. Škoda jen, že se nepodařilo autorce dohledat data za obce v současném vymezení sledovaného okresu také za obě prvorepubliková sčítání lidu a sčítání lidu v roce 1950 za účelem lepšího postihnutí vývojových demografických trendů v tomto pohraničním okrese, které vedly v důsledku politických rozhodnutí k výrazným změnám ve struktuře obyvatelstva před a po druhé světové válce.

Práce jako taková má logickou strukturu; nejprve je představen cíl práce (který by si jistě zasloužil daleko větší rozpracování, třeba i s využitím určitých vstupních hypotéz, které by autorka v průběhu práce ověřovala), popsán je historický vývoj okresu Most v širších souvislostech a stěžejní část práce se týká sledování změn ve struktuře obyvatelstva podle pohlaví a věku, rodinného stavu, vzdělání, národnosti, náboženskému vyznání a ekonomické aktivity v průběhu let 1961–2001. V rámci sledování cíle práce je jistě nevýhodou, že toto komparativní srovnání není celistvé, tj. včetně výsledků sčítání z roku 2011, které jsou naproti tomu představeny v samostatné kapitole. Tento krok se dá svým způsobem pochopit, jelikož předběžné výsledky se ze SLDB 2011 za úroveň okresů byly publikovány Českým statistickým úřadem až na začátku roku 2012, kdy již byla hlavní kapitola napsána a vyžadovala by nemalé přepracování; je ale ku prospěchu práce, že nejnovější údaje jsou v práci obsaženy, byť formou samostatné kapitoly. Přesto lze v této, čtvrté kapitole, najít řadu nedostatků, například nedostatečné vysvětlení „ztráty“ 1 586 osob mezi 31. 12. 2010 a výsledkem SL 2011 z 26. 3. 2011, a následné kombinování těchto dvou zdrojů dat v jednom tématu (např. při porovnání věkových struktur).

Určitým zklamáním je pak kapitola pátá, kde se autorka sice snaží s využitím projekce obyvatelstva Ústeckého kraje od Českého statistického úřadu vytvořit odhad budoucího vývoje počtu a věkové struktury obyvatelstva, ale celá kapitola působí značně nedotaženě a povrchně, což je dáno tím, že autorka si na tuto kapitolu nenechala dostatek času ke kvalitnímu zpracování. I proto zde není naplněn de facto odkaz z titulu práce, a to „možné varianty budoucího vývoje“. Celá tato kapitola by si zasloužila aplikaci různých modelových projekcí, např. s ohledem na budoucí atraktivitu či neatraktivitu regionu. Jistou povrchnost této kapitoly lze sledovat např. tím, že nejsou určité překvapující výsledky dostatečně okomentovány, byť jen domněnkou autorky (např. odlišný trend vývoje počtu mužů a žen – obr. na s. 68). Navíc by se dalo diskutovat o správnosti vybraných výpočtů, neboť lze jen stěží přepokládat, že kolem roku 2065 bude v okrese Most umírat asi jen cca polovina ze současného počtu zemřelých osob (viz tabulka 19 na s. 71, pro srovnání také obr. 30 na s. 67, z kterého je vidět, že není důvod se domnívat, že by bylo ve vyšším věku, kde se převážně umírá, kolem roku 2065 nižší počet obyvatel, spíše naopak). Určitá nedotaženost páté kapitoly se pak odráží také v samotném závěru, který je spíše obecný a autorka se nepouští do žádných velkých diskusí, založených na výsledcích své práce.

V celé práci lze pak najít bohužel i poměrně značný počet chyb či nepřesností. Např. neúplný text (u okresu Praha-východ v tabulce 1), špatná čitelnost mapy 1 na s. 24 (což je značná škoda, jelikož je velmi přehledná, avšak špatně čitelná v důsledku nízkého rozlišení obrázku), nestejně velikosti fontů v tabulkách (např. tabulka 6 na s. 35), někdy až příliš malé grafy s malou velikostí písma, navíc s nízkou schopností čitelnosti s ohledem na výběr použitých barev (např. s. 39, obr. 11), špatné psaní pomlček (např. s. 34, obr. 9), ne příliš odpovídající název pro třetí kapitolu (období statistické v nadpisu vs. sledování převážně období 1961–2001...), nevhodný začátek kapitoly na konci stránky (např. s. 59, 61), apod.

Z práce lze vycítit, že i přes vlastní výběr tématu práce, se autorka se zpracovávaným tématem dostatečně neztotožnila. Práce je spíše popisné povahy s minimem vlastních úvah či zapojení širších souvislostí pro lepší objasnění proměny struktur obyvatelstva. Cíl práce (viz s. 10 „... popsat početní vývoj obyvatelstva a jednotlivé struktury obyvatelstva okresu...“) by tak sice naplněn, nicméně se dá předpokládat, že s větším entuziasmem by se toto téma dalo zpracovat lépe. Přesto se lze domnívat, že studentka prokázala znalosti a schopnosti pro zpracování práce tohoto typu, a že diplomová práce Bc. Veroniky Trpálkové splňuje základní požadavky kladené na práci tohoto druhu, a proto

navrhuji přijmout diplomovou práci Bc. Veroniky Trpálkové k obhajobě.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2012-05-17